Valiokunnan mietintö StVM 12/2017 vp─ HE 135/2017 vp

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 8 ja 32 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 8 ja 32 §:n muuttamisesta (HE 135/2017 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Eduskunta-aloite

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavan aloitteen:
- Toimenpidealoite TPA 61/2016 vp Arja Juvonen ps Toimenpidealoite kuntoutuksen ohjaajan (AMK) ammatin sisällyttämisestä sosiaalihuollon ammattihenkilölakiin laillistetuksi ammattihenkilöksi

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Riitta Burrell, sosiaali- ja terveysministeriö
- sosiaalineuvos Juha Luomala, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Sanna Hirsivaara, opetus- ja kulttuuriministeriö
- lakimies Riitta Husso, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- lakimies Sanna Hyttinen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
- erityisasiantuntija Sari Bäcklund, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- ammattiasiainpäällikkö Kristina Lamberg, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
- kuntoutusalan asiantuntija Outi Töytäri, Tehy ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry

Valmis
5.0

HALLITUKSEN ESITYS JA TOIMENPIDEALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annettua lakia. Sosiaalityöntekijä, sosionomi ja geronomi ovat voimassa olevan lain mukaan laillistettavia ammattihenkilöitä, joille Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta ammatinharjoittamisoikeuden. Ammattihenkilölakia ehdotetaan täydennettäväksi siten, että kuntoutuksen ohjaaja (AMK) sisällytetään lakiin laillistettavana ammattihenkilönä. Kuntoutuksen ohjaajan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet henkilöt tulisivat olemaan samassa asemassa vastaavantasoisen ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden sosionomien ja geronomien kanssa.

Voimassa olevassa laissa säädettyä siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi siten, että kuntoutuksen ohjaajilla on riittävästi aikaa hakea ammatinharjoittamisoikeutta Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta. Siirtymäajan jatkamista ehdotetaan myös muiden sosiaalihuollon ammatinharjoittamisoikeutta tai nimekesuojausta hakevien henkilöiden oikeuksien turvaamiseksi hakemusten käsittelyn mahdollisissa viivästystilanteissa.

Lain voimaan tullessa terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin merkittyjen lähihoitajien nimikesuojaus ja rekisteröinti sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin ehdotetaan tehtäväksi viranomaisaloitteisesti ja maksutta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Toimenpidealoite

TPA 61/2016 vp. Toimenpidealoitteessa ehdotetaan, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kuntoutuksen ohjaajan ammatin sisällyttämiseksi sosiaalihuollon ammattihenkilölakiin laillistetuksi ammattihenkilöksi.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esitys

Valiokunta pitää ehdotettuja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muutoksia kannatettavina. Kuntoutuksen ohjaajat (AMK) työskentelevät yleisesti tehtävissä, joissa edellytetään sosiaali- tai terveydenhuollon laillistetun ammattihenkilön kelpoisuutta. Esitetty laillistamismenettely selkeyttää kuntoutuksen ohjaajien rekrytointia ja sijoittumista sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitehtäviin sekä mahdollistaa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden yhdenmukaisen valvonnan.

Kuntoutuksen ohjaaja (AMK) -koulutuksen suorittaneet henkilöt voisivat lakimuutoksen jälkeen toimia kyseisissä tehtävissä laillistettuina ammattihenkilöinä. Yleinen kuntoutuksessa käytettävä tehtävänimike on nykyisin kuitenkin kuntoutusohjaaja, jonka tehtävän kelpoisuusehdot työnantaja voi määritellä huomioiden tehtävälle asetetut vaatimukset. Kuntoutusohjaajan sekä muissa

kuntoutuksen ohjaamiseen liittyvissä tehtävissä voivat lakimuutoksen jälkeenkin toimia kaikki, jotka täyttävät työnantajan tehtävään asettamat kelpoisuusehdot. Työnantajalla säilyy siten edelleen mahdollisuus määritellä, mitä osaamista ja koulutusta työnantaja eri tehtäviin edellyttää.

Nimikkeistön samankaltaisuuden vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveysministeriö huolehtii lakimuutoksen sekä sen soveltamisen riittävän tehokkaasta ja selkeästä informoinnista.

Valiokunta pitää kannatettavana säännöstä, jonka mukaan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto merkitsee 1.3.2016 terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisterissä olleet lähihoitajat ilman erillistä hakemusta maksutta myös sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin. Lisäksi ehdotetut siirtymäajan jatkamista koskevat säännökset ovat perusteltuja, jotta kuntoutuksen ohjaajilla on riittävästi aikaa hakea ja saada laillistus. Valiokunta pitää tärkeänä, että siirtymäaikaa koskevat säännökset turvaavat sen, että kelpoisuuden omaavalla henkilöllä on oikeus toimia laillistamista edellyttävässä tehtävässä säädetyn siirtymäajan.

Myös siirtymäaikoja koskevan sääntelyn osalta valiokunta korostaa tiedottamisen tärkeyttä, jotta hakemukset pystytään tekemään määräajassa siten, ettei ammattihenkilö menetä oikeutta toimia laillistetun ammattihenkilön tehtävissä. Valiokunta toteaa, että määräajan umpeutuminen ei kuitenkaan ole este hakea laillistusta myöhemmin, jos hakija ei ole tehnyt hakemusta säädetyssä määräajassa.

Toimenpidealoite

Mietintö toteuttaa TPA 61/2017 vp:ssä esitetyn, minkä vuoksi aloite ehdotetaan hylättäväksi.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 135/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*
>
> *Eduskunta hylkää toimenpidealoitteen TPA 61/2016 vp.*

Helsingissä 23.11.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Outi Alanko-Kahiluoto vihr
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Niilo Keränen kesk

jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Sanna Lauslahti kok
jäsen Anne Louhelainen sin
jäsen Ulla Parviainen kesk
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Pekka Puska kesk
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Kristiina Salonen sd
jäsen Sari Sarkomaa kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Päivi Salo